

Asia: VN/9898/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Pidämme lakiesityksessä esitettyjä toimenpiteitä SUP-direktiivin toimeenpanemiseksi karkeasti yllimitoituina kalastuksesta Suomessa syntyvän muovijätteen aiheuttamiin todellisiin ongelmiin verrattuna. Esityksen perusteet nojaavat suurelta osin olettamuksiin ja yksittäisten henkilöiden ja toimijoiden mielipiteisiin, joiden todellisuuspohja on kyseenalainen. Pidämme esitettyjä toimenpiteitä potentiaalisesti erittäin vahingollisina Suomen kalastusvälineteollisuudelle, uhkana Suomen kaupallisen kalastuksen kannattavuudelle, vahingollisesti leimaavana vapaa-ajan kalastukselle sekä vaikutuksiltaan päinvastaisena hallitusohjelman mukaiselle kotimaisen kalan edistämishjelmalle. Esitämme siksi lakiesityksen palauttamista valmisteluun keskeisinä muutosvaatimuksina:

- Tuottajavastuuta sovelletaan direktiivin mukaisesti vain merialueen kaupallisessa kalastuksessa käytettäviin pyydyksiin. Vapaa-ajan kalastus sekä sisävesikalastus jätetään ulkopuolelle
- Merialueella kalastuksesta syntyvän muovijätteen keräilyä käytännön järjestäminen annetaan perustettavan tuottajayhteisön tai muun tuottajien yhteenliittymän tehtäväksi taloudellisesti järkevällä tavalla.
- Ennen uusien keräilyjärjestelmien aikaansaamista satamissa olevien vanhojen kalastustarvikkeiden keräily ja käsittely toteutetaan hankemuotoisena toimenpiteenä 100 % hankerahoituksella.

Luku 1 (Asian tausta ja valmistelu)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Kalatalouden Keskusliiton edustaja on osallistunut kalatalousalalle järjestettyyn direktiivin soveltamiseen kuulemistilaisuuteen. Alan toimijoita on kuultu, muttei kuunneltu, sillä suunnitellusta toimeenpanotavasta annettu palaute on ollut yksiselitteisen negatiivinen. Tämä ei ole kuitenkaan vaikuttanut ympäristöministeriön suunnitelmiin.

Luku 2 (SUP-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 3 (Nykytila ja sen arviointi)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 4 (Ehdotukset ja niiden vaikutukset)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotetun kaupallista kalastuksen muovijätettä koskevan kiinteän jätteiden keräysverkoston perustaminen ei ole arviomme mukaan missään määrin kustannustehokas. Esityksen tekijät eivät itsekään näe tähän selkeää tarvetta, koska esityksen perusteluissakin todetaan: ”kalastusvälinejätteen määrästä ei ole tällä hetkellä luotettavaa tutkimustietoa”. Järjestelmän ylläpitämisen kustannukset ja sivutuotteena syntyvät ongelmat, kuten samoihin keräysastioihin kertyvän sekajätteen käsittelyn merkitys on arvioitu alakanttiin. Ylimoitettun lakiesityksen aiheuttama kustannuspaine uhkaa vakavasti kotimaista kalastusvälineiden tuotantoa ja tulee siirtämään kalastajia nykyistä enemmän ulkomaisten verkkokauppojen asiakkaiksi.

Ympäristön tilaa parantavaksi tarkoitetun direktiivin soveltaminen esitetyllä tavalla voi tosiasiasa johtaa ympäristön tilan heikkenemiseen, jos kalastajat alkavat itse tilata nykyistä enemmän EU:n ulkopuolelta laadultaan vaihtelevia pyydystarvikkeita, joita ei kannata korjata. On myös huomattava, että kaupallisella kalastuksella on selviä positiivisia ympäristövaikutuksia ravinteiden poiston ja hoitokalastusten kautta. Nämä vaikutukset ovat uhattuina kalastuksen välinekustannusten nousun ja siten kalastuksen kannattavuuden heikentymisen kautta.

Heittokalastuksesta tuleva jätteen, lähinnä vanhojen siimojen ja rikkoutuneiden jigien kerääminen tuottajien itsensä suunnitteleamalla tavalla on hyväksyttävissä. Tämänkaltaista toimintaa on jo harjoitettu vapaaehtoisesti ja tällä linjalla toivomme myös jatkossa pysyttävän.

Luku 5 (Muut toteuttamisvaihtoehdot)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 8 (Lakia alemman asteinen sääntely)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 12 (Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Jätelain muutosehdotus

6 § (Muut määritelmät) + pykäläkohtaiset perustelut

-

24 a § (Markkinavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

25 § (Muut valvontaviranomaiset) + pykäläkohtaiset perustelut

-

46 § (Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 a § (Tuottajan kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 b § (Kustannusvastuun piiriin kuuluvat alueet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 c § (Kustannusvastuun toteuttamiseksi tarvittavien tuoteryhmäkohtaisten korvausten määrittäminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 d § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten maksaminen kunnille) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 e § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten tarkistaminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 f § (Kustannusvastuun jakaminen samaa tuoteryhmää edustavien eri tuottajayhteisöjen sekä tuottajien kesken) + pykäläkohtaiset perustelut

-

48 § (Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat) + pykäläkohtaiset perustelut

-

49 § (Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

51 § (Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

53 a § (Tuottajan omavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

62 § (Tuottajayhteisöön liittyminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

66 a § (Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja) + pykäläkohtaiset perustelut

-

69 § (Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

128 § (Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset + niiden perustelut

-

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutosehdotus

3 § (Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulosäännös + sen perustelut

-

Muita esitykseen liittyviä asioita

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

SUP-direktiivi on kalastusvälineitä koskevalta osin alun perin tehty Suomesta poik-keavia kalastustapoja ajatellen. Rannikkokalastuksessa pyyntialueet ovat suhteellisen pieniä ja lähellä rannikkoa. Troolipyynnissä ei käytetä pohjatrooleja. Kal-liista ja laadukkaista pyydyksistä on meidän

olosuhteissamme tarkoituksenmukaista pitää hyvää huolta, kierrättää materiaaleja ja korjata rikkoutuneet pyydykset mahdollisuuksien mukaan. Pyydyksiä ei hylätä mereen kuin olosuhteiden pakosta. Kalatalouden Keskusliitto on ollut mukana Ympäristökeskuksen ja Suomen Ammattikalastajaliiton Kapyysi-hankeessa, jossa todettiin kaupallisesta kalastuksesta mereen jäävien haamuverkkojen määrä sangen vähäiseksi.

Vapaa-ajan kalastusta koskee sama suhtautuminen pyydyksiin kaupallisen kalastuksen kanssa. Verkoja käytetään ja myös korjataan niin pitkään kuin ne säilyvät pyyntikuntoisina. Verkkopauloja voidaan kierrättää uusiokäyttöön ja korjauskelvottomat havakset hävitetään seka-jätteenä. Vapakalastuksessa SUP-direktiivin tarkoittamaa jätettä tulee hyvin vähän. Vanhat siimat päätyvät useimmiten sekajätteeseen. Vieheitä jää kalastustavasta johtuen ajoittain pohjaan tai kalojen suuhun, mutta rannoille tai satamiin ei kalliita vieheitä jätetä. Uistinpakeissa vieheet eivät vanhene, vaan niitä voidaan käyttää sopivasti ylläpitäen vuosikymmenten ajan.

Karttunen Vesa
Kalatalouden Keskusliitto